

**ACCOUNTANCY
EUROPE.**

ROLUL PROFESIONIȘTILOR CONTABILI ÎN DOMENIUL FISCAL

Întrebări și răspunsuri (Q&A)

Document de poziție

Această publicație reprezintă o traducere a unui document publicat inițial de Accountancy Europe în iulie 2017, intitulat *The Role of Professional Accountants in Tax*.

Traducerea a fost realizată în întregime sub răspunderea CECCAR. Accountancy Europe nu își asumă nicio responsabilitate pentru conținutul documentului și acuratețea traducerii. În cazul unor neclarități, cititorul trebuie să consulte versiunea originală în limba engleză, care poate fi descărcată gratuit de pe [website-ul](#) Accountancy Europe.

Nu este permisă reproducerea, integrală sau parțială, a documentelor emise de Accountancy Europe în limba originală sau traduse, fără a obține acordul prealabil în scris de la Accountancy Europe info@accountancyeurope.eu

VIEWS.

FISCALITATE

IULIE 2017

ASPECTE PRINCIPALE

Rolul profesioniștilor contabili în funcționarea sistemelor fiscale a ridicat multe întrebări din partea actorilor din mediul fiscal. Prin intermediul acestui document Q&A, răspundem acestor întrebări concentrându-ne pe următoarele 3 puncte:

- clarificăm rolul profesioniștilor contabili în consilierea contribuabililor și a autorităților fiscale
- stabilim principiile fundamentale pe care profesioniștii contabili trebuie să le respecte atunci când oferă consiliere fiscală
- analizăm modul în care tehnologia modifică viitorul impozitării și ce înseamnă acest lucru pentru rolul contabililor

Ca profesie, contribuim la elaborarea unor sisteme fiscale corecte și sustenabile. Ne asumăm această responsabilitate pe care o împărțim cu autoritățile, legiuitorii, avocații, băncile și contribuabilii în vederea asigurării unei finanțări sustenabile în viitor pentru serviciile noastre publice.

INTRODUCERE

Având la bază publicația noastră din 2015, *Profesia contabilă și fiscalitatea: abordarea corectă*¹, acest document explică rolul profesiei contabile în sistemele de impozitare. LuxLeaks, Panama Papers și Malta Leaks au menținut impozitarea între prioritățile agendei de politică publică. Am elaborat întrebările și răspunsurile de mai jos pentru a trata numeroasele preocupări legitime exprimate în urma acestor evenimente.

Unele dintre informațiile divulgate par să se refere la activități ilegale. Este important de clarificat că evaziunea fiscală și spălarea banilor reprezintă infracțiuni și niciun contribuabil sau contabil nu trebuie să se implice în astfel de activități. Profesia contabilă are rolul său în combaterea acestor ilegalități, iar contabilii trebuie să raporteze orice tranzacții suspicioase².

CARE ESTE IMPACTUL DEZBATERII DIN DOMENIUL POLITICII PUBLICE CU PRIVIRE LA IMPOZITAREA CORECTĂ?

Problema impozitării corecte s-a impus categoric pe agenda politică europeană, însă rămâne un concept dificil de definit într-un mod clar și general acceptat. Există cazuri individuale în care companiile au obținut o cotă de impozitare de aproape zero prin interpretarea legală a legilor aplicabile. Astfel de situații sunt în general percepute ca fiind nedrepte de către public, deși rezultatul este o urmare a deficiențelor din legislație.

Această percepție a publicului pune o presiune suplimentară pe legiuitori în ceea ce privește alinierea cotelor obligatorii și a cotelor de impozitare efective, prin intermediul unui proces legislativ mai bun. Politicienii caută sprijinul contribuabililor și le solicită din ce în ce mai des acestora să ia în considerare, între altele, impactul strategiilor lor de planificare fiscală asupra bugetului public.

Unele deficiențe din legislația fiscală sunt rezultatul sistemelor fiscale nearmonizate la nivel internațional. Astfel, am constatat o dezvoltare a cooperării internaționale și din ce în ce mai multă reticență din partea contribuabililor de a apela la strategii de planificare fiscală care ar putea să le afecteze reputația.

CARE ESTE ROLUL CONTABILILOR ÎN FUNCȚIONAREA SISTEMELOR DE IMPOZITARE?

Contabilii sunt bine poziționați pentru a trata mediul fiscal în continuă schimbare în numele contribuabililor, autorităților fiscale și legiuitorilor.

La nivel mondial, susținem colectarea impozitelor ajutând contribuabilii să abordeze legislația fiscală complexă, ajutându-i să se conformeze obligațiilor declarative și furnizând asigurări independente sau certificând declarațiile fiscale.

---

¹ <https://www.accountancyeurope.eu/publications/fee-issues-views-responsibility-accountancy-profession-tax>

² A patra Directivă privind combaterea spălării banilor http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=OJ:JOL_2015_141_R_0003&from=ES

Colaborăm cu autoritățile fiscale în vederea dezvoltării unor noi sisteme care să îmbunătățească interacțiunea cu contribuabilul și, de asemenea, să sporească eficiența prin implementarea unor inovații precum analizele big data și inteligența artificială. Acestea vor aduce beneficii autorităților fiscale, care se confruntă adesea cu un deficit de resurse, îmbătrânirea forței de muncă și infrastructuri fiscale tradiționale.

Cunoștințele noastre referitoare la sistemele fiscale globale ne ajută să consiliem legiuitorii în vederea elaborării unor legi fiscale eficiente și practice.

Aptitudinile legate de expertizele judiciare – în care aptitudinile de contabilitate și audit sunt folosite pentru a investiga fraude sau delapidări și pentru a analiza informațiile financiare în vederea utilizării acestora în proceduri judiciare - pot fi foarte eficiente în combaterea fraudei și a activităților ilegale în general.

Atunci când contabilii din sectorul privat furnizează servicii sectorului public, obligația de diligență a acestora vizează în exclusivitate clientul din sectorul public și, prin urmare, aceștia lucrează în interesul public. Aceste tipuri de activități pot avea ca rezultat atât conflicte reale de interese, cât și conflicte percepute. Această situație se întâlnește în special atunci când contabilul este transferat temporar din sectorul privat sau oferă simultan consiliere unor clienți din sectorul privat.

În aceste circumstanțe, transparența trebuie respectată cu rigurozitate. Atunci când lucrează pentru autorități publice, contabilii trebuie să își folosească experiența din sectorul privat într-o manieră deschisă și transparentă. Aceștia trebuie să evidențieze toate problemele constatate sau consecințele neintenționate pe care le identifică și, odată ce sarcina este finalizată, să nu își promoveze experiența ca și când le-ar furniza informații speciale sau din interior cu privire la problema respectivă.

CARE ESTE SCOPUL ADECVAT AL PLANIFICĂRII FISCALE?

Necesitatea consilierii fiscale a crescut deoarece atât activitățile, cât și sistemele de impozitare au devenit mai complexe, deoarece digitalizarea economiei modifică modelele de afaceri și sporește globalizarea.

Asistența oferită contribuabililor în ceea ce privește orientarea în cadrul sistemelor de impozitare complexe constă, în general, în consilierea contribuabililor cu privire la scutirile și derogările introduse în legislație în acest scop. În mod inevitabil, aceasta implică informarea contribuabililor cu privire la posibilitățile de a-și reduce datoriile și impozitul prin structurarea activităților lor într-o manieră care nu este interzisă de lege. Aceasta este datoria profesională a consilierului – de altfel, în multe jurisdicții această datorie este prevăzută în legislație și/sau în jurisprudență.

Există un nivel de planificare fiscală care este perfect adecvat. Totuși, planificarea fiscală este un perpetuum mobile care cuprinde de la interpretări ale legislației care nu au fost atacate de autoritățile fiscale până la interpretări ale legislației care ar putea fi răsturnate la o evaluare sau de către un tribunal. Situația din urmă ar putea afecta reputația contribuabilului și a consilierului.

Considerăm că toate țările trebuie să ofere un sistem de autorizări în avans, oferind o interpretare rapidă a legilor fiscale neclare sau deosebit de complexe. Astfel, nu s-ar asigura doar o certitudine legală mai mare pentru contribuabil, ci și un sistem pentru avertizarea din timp a autorităților fiscale cu privire la faptul că anumite aspecte ale codului fiscal lasă loc pentru interpretări care ar putea genera o subevaluare a impozitelor.

În absența unor mecanisme universale de autorizare în avans, consilierii fiscali trebuie să continue să își utilizeze cel mai bun raționament atunci când interpretează legislația fiscală. Atunci când fac acest lucru, contabilii trebuie să cunoască anumite caracteristici cheie pe care dezbaterile publice le-au identificat ca generând rezultate fiscale inechitabile, chiar dacă aceste caracteristici apar din considerente pur comerciale. Acestea vor crește riscul (atât pentru client, cât și pentru contabil) de furnizare a unor recomandări care ar putea conduce la probleme de reputație.

Principalele caracteristici identificate ca alarmante în dezbaterile publice includ:

- rezultatele fiscale care, conform legilor fiscale existente, par disproporționate în raport cu riscurile sau activitățile comerciale sau economice
- utilizarea unor sau structuri artificiale care par să ascundă sau să modifice imaginea realității comerciale a tranzacțiilor, cu scopul principal de a obține un avantaj fiscal
- utilizarea unor structuri off-shore sau a unor jurisdicții necooperante fără a avea un motiv comercial

ÎN CE CONDIȚII TREBUIE SĂ OFERE CONTABILII CONSILIEREA ÎN DOMENIUL PLANIFICĂRII FISCALE?

În ceea ce privește planificarea fiscală legală, prezentăm mai jos câteva linii directoare care ar trebui avute în vedere de contabilii atunci când își consiliază clienții. Acestea reprezintă niște recomandări și nu sunt aplicabile tuturor jurisdicțiilor - având în vedere mediile de reglementare diferite, perspectivele culturale diferite sau faptul că dezbaterile în domeniul politicii fiscale se află în etape diferite în țări diferite.

Adeseori, contabililor li se impune, uneori prin lege, să informeze contribuabilul cu privire la toate modalitățile legale prin care datoria cu impozitul poate fi diminuată – cel puțin în limitele misiunii pe care o execută și ale așteptărilor de la un practician obișnuit cu același nivel de experiență. Totuși, decizia finală cu privire la folosirea unor scheme de planificare fiscală aparține clientului, iar contabilul are libertatea de a alege să refuze implementarea unei scheme în cazul în care consideră că aceasta contravine intereselor pe termen lung ale clientului, propriului cod etic sau ar putea cauza prejudicii semnificative asupra propriei sale reputații.

Pe lângă principiile fundamentale pe care toți contabilii trebuie să le respecte în viața profesională de zi cu zi³, considerăm că ar trebui avute în vedere următoarele aspecte atunci când se oferă consilierea contribuabililor⁴:

Contabilii trebuie să ofere consiliere fiscală bazată pe o evaluare realistă a legislației fiscale existente. În cazul unor incertitudini, contabilul trebuie să ofere clientului o evaluare sinceră a acestor incertitudini și a riscului potențial asociat acestora. Atunci când este necesar, contabilul trebuie să obțină o consiliere suplimentară adecvată în vederea confirmării poziției adoptate.

³ Integritate; obiectivitate; competență profesională și atenție cuvenită, confidențialitate și conduită profesională – Codul etic al IESBA <https://www.ethicsboard.org/iesba-code>

⁴ Pot exista deja reglementări și/sau coduri naționale care tratează problemele menționate, cum ar fi Codul de conduită profesională în raport cu impozitarea din UK

Contabilii trebuie să ofere consiliere fiscală adaptată fiecărui client. În practică, aceștia nu trebuie să promoveze scheme prestabilite de evitare a obligațiilor fiscale, ci să-și fundamenteze recomandările pe realitățile economice și comerciale ale clienților lor.

Contabilii nu trebuie să elaboreze și să promoveze scheme sau structuri de planificare fiscală care urmăresc obținerea unor rezultate diferite decât cele în mod clar intenționate de legiuitori și/sau care sunt întregime artificiale și în întregime inventate și care urmăresc exploatarea unor ambiguități, necorelări între legi diferite sau tratamente diferite ale unor structuri sau elemente în țări diferite.

Contabilii trebuie să înceteze orice relație cu un client care decide să nu prezinte faptele relevante (așa cum sunt definite la nivel național) autorităților fiscale.

ÎN CE CONDIȚII TREBUIE SĂ OFERE CONTABILII CONSILIERE FISCALĂ ATUNCI CÂND EXISTĂ RISCURI PROFESIONALE MĂRITE?

În anumite circumstanțe, contabililor li se va solicita să ofere consiliere fiscală pentru tranzacții comerciale perfect legitime care intră în categoriile de preocupare publică sporită menționate mai sus. În astfel de situații, contabilii trebuie:

Să ia în considerare percepția publicului cu privire la recomandările respective, inclusiv gradul în care ar putea fi afectată reputația contribuabilului, a contabilului și a profesiei contabile per ansamblu. Factorii de risc trebuie aduși în atenția contribuabilului, astfel încât acesta să poată lua o decizie bine informată cu privire la măsura în care să folosească sau nu recomandările.

Să fie conștienți că structurile care includ jurisdicții de peste ocean sunt văzute cu din ce în ce mai multă suspiciune, în special atunci când jurisdicția de peste ocean este considerată necooperantă și/sau este inclusă pe liste negre („paradisuri fiscale”).

Să fie conștienți că structurile care nu impun depunerea informațiilor referitoare la proprietarii reali sunt, de asemenea, văzute cu din ce în ce mai multă suspiciune.

Să analizeze dacă folosirea unor structuri netransparente poate fi justificată din punct de vedere comercial, în orice mod. Utilizarea unor astfel de structuri sporește în mod considerabil riscurile atât pentru contribuabil, cât și pentru contabil.

În astfel de situații, contabilii trebuie să evite să ofere consiliere fiscală, cu excepția cazului în care există alte obiective comerciale clare decât reducerea impozitelor. În cazul în care tranzacția are un scop comercial real, clientul trebuie informat cu privire la orice riscuri. Trebuie păstrată toată documentația pe care se bazează raționamentele efectuate, pentru situațiile în care recomandările ar putea fi atacate.

CUM SE VOR MODIFICA SISTEMELE DE IMPOZITARE ÎN VIITOR?

Modul în care contribuabilii, autoritățile fiscale și furnizorii de servicii fiscale colaborează se schimbă ca urmare a evoluțiilor tehnologice, inclusiv big data, registrele distribuite⁵ și inteligența artificială. Autoritățile fiscale fac eforturi către comunicare directă cu contribuabilii, inclusiv acces în timp real la evidențele companiilor. Conceptul de conformitate cooperativă⁶ modifică și el relația dintre contribuabili și autoritățile fiscale.

CUM S-AR PUTEA DEZVOLTA SERVICIILE FISCALE ÎN VIITOR?

Sistemele de inteligență artificială sunt deja utilizate în lucrările fiscale⁷. Este probabil ca frecvența utilizării acestora să crească în viitor, cu folosirea acestor sisteme atât în sectorul privat, cât și în cel public. Astfel de sisteme pot examina milioane de pagini de legislație pentru a evidenția oportunitățile de planificare fiscală și necorelările între legislația de la nivel național și internațional.

Aceste sisteme vor deveni din ce în ce mai eficiente din punctul de vedere al costurilor și mai răspândite. De asemenea, tehnologia va deveni mai sofisticată, cu algoritmi complecși care înlocuiesc multe dintre elementele tehnice ale planificării fiscale. Există riscul ca acești algoritmi să furnizeze în mod implicit scheme de planificare fiscală agresivă, fiind programate astfel încât să ofere cel mai bun rezultat posibil pentru client, dar fără a lua în calcul riscul (inclusiv cel de reputație) sau principiile de etică.

De asemenea, există o tendință în creștere ca autoritățile fiscale să subcontracteze conformarea fiscală utilizând conformarea cooperativă. În astfel de situații, contribuabilul are răspunderea de a se asigura că are implementate sisteme adecvate pentru a asigura generarea unor declarații fiscale corecte. Atunci când autoritățile fiscale sunt convinse că sistemele sunt proiectate, implementate și monitorizate corespunzător, contribuabilul este, de regulă, „recompensat” cu un regim de audit fiscal relaxat.

CARE ESTE ROLUL CONTABILILOR ÎN SISTEMELE DE IMPOZITARE ALE VIITORULUI?

Atunci când planificarea fiscală include utilizarea inteligenței artificiale, contabilii se pot raporta la propriile coduri etice pentru a ajuta la asigurarea includerii considerentelor etice în algoritmi din faza de proiectare. De asemenea, aceștia pot furniza o verificare finală a conformității cu realitatea a

---

⁵ Un registru distribuit este o bază de date împărțită de comun acord („trustless”) și sincronizată la nivelul întregii rețele care cuprinde mai multe site-uri, instituții sau regiuni geografice – de exemplu, Blockchain

⁶ Conformarea cooperativă și certificarea fiscală vor fi detaliate într-un document viitor al Accountancy Europe.

⁷ A se vedea, de exemplu, H.R. Block <https://www.hrblock.com/lp/fy17/hrblock-and-watson.html>

consilierii rezultate, și pot explica clar contribuabilului potențialele consecințe ale folosirii schemelor propuse.

În ceea ce privește conformarea cooperativă, considerăm că certificarea externă a sistemelor contabile de impozitare poate ajuta la creșterea încrederii în funcționarea eficientă a sistemelor implementate, atât din punctul de vedere al autorităților fiscale, cât și al contribuabililor. Aptitudinile noastre de audit ne fac furnizori eficienți de servicii de certificare fiscală. Ajutăm contribuabilii să proiecteze și să implementeze sistemele necesare pentru a se conforma programelor de conformare cooperativă și pentru a se asigura că sistemele funcționează în maniera intenționată.

În plus, contabilii vor continua să furnizeze serviciile esențiale de planificare fiscală și să ajute contribuabilii să se conformeze legilor fiscale complexe și modificărilor determinate de tehnologie în modul nostru de lucru.

CUM AR PUTEA TOȚI ACTORII SĂ DEZVOLTE SISTEME DE IMPOZITARE MAI ECHITABILE?

Niciun actor – indiferent dacă vorbim de autorități, legiuitori, contabilii, avocați, bănci sau contribuabili – nu este singur responsabil de actualele deficiențe din sistemele fiscale și niciun actor nu poate rectifica singur aceste deficiențe. Găsirea unui țap ispășitor, învinuirile reciproce și indicarea și dizgrațierea unor actori individuali este inefficientă și posibil contraproductivă. În cel mai rău caz, ar putea conduce la discuții publice și reacții politice care tratează în mod disproporționat o parte a problemei, lăsând însă alte părți neacoperite. Acest lucru nu va rezolva problemele, contribuind, prin urmare, la erodarea suplimentară a încrederii publice în sistemele noastre fiscale.

În schimb, toți actorii ar trebui să accepte răspunderea colectivă față de îmbunătățirea sistemelor de impozitare, nu doar în ceea ce privește îmbunătățirea insuficiențelor și ineficiențelor actuale, ci și prin analizarea unor mijloace alternative de creștere a veniturilor din impozite. Doar astfel ne putem asigura că există o finanțare sustenabilă pentru serviciile noastre publice pe viitor.

În ceea ce o privește, profesia contabilă este pregătită să-și joace în întregime rolul vizavi de elaborarea unor sisteme de impozitare corecte și sustenabile.

Avenue d'Auderghem 22-28, 1040 Brussels

+32(0)2 893 33 60

www.accountancyeurope.eu

@AccountancyEU

Accountancy Europe

DESPRE ACCOUNTANCY EUROPE

Accountancy Europe reunește 50 de organisme profesionale din 37 de țări europene care reprezintă **1 milion** de profesioniști contabili, auditori și consultanți. Toți aceștia fac ca cifrele să lucreze în beneficiul oamenilor. Accountancy Europe transpune experiența sa zilnică în contribuții la dezbaterile de politică publică din Europa și dincolo de granițele acesteia.

Accountancy Europe este inclusă în Registrul pentru Transparență al UE (nr. 4713568401-18).